

Uit huis,
maar toch thuis

EEN PLEEGGEZIN: WELKOM IN ANDERMANS ARMEN

Een warm en veilig thuis is niet voor ieder kind weggelegd. Daarom is de overheid een campagne gestart *Supergewone mensen gezocht* om mensen aan te moedigen pleegouder te worden. Want soms is opvang in een pleeggezin de enige optie voor kinderen als het thuis niet meer gaat. In het leven van Manuela (31) en Tessa (30) maakten hun pleegouders het verschil. Mede dankzij hen groeiden zij op tot evenwichtige, gelukkige vrouwen.

Tekst: Lydia Zitteema

Manuela: 'Ons uit huis halen was de best mogelijke beslissing'

Mijn vader en moeder waren nog heel jong toen ze trouwden en ouders werden. Ze kregen twee kinderen samen, mijn drie jaar jongere zusje en mij. Thuis was het niet prettig, er was altijd ruzie, het was geen fijne omgeving om in op te groeien. Ik wil en kan er niet te veel over zeggen, maar er was altijd strijd, geen geborgenheid en liefde. Goede zorg ontbrak, maar daar had ik als klein meisje helemaal geen weet van, dat besef je gewoon niet als je nog zo jong bent. Je hebt veel te weinig levenservaring om de situatie te kunnen beoordelen, je kent als kind alleen de voor jou bekende omgeving en omstandigheden. Mijn ouders besloten te scheiden toen ik vijf jaar oud was en er werd een bezoekregeling met mijn vader getroffen voor mijn zusje en mij. In de weekenden waren we bij onze vader, maar over hoe slecht het thuis bij onze moeder ging spraken we niet. Uiteindelijk heb ik aan een schooljuffrouw in groep 3 voor het eerst echt verteld hoe het eraan toe ging bij ons thuis en zij heeft jeugdzorg ingeschakeld. Mijn zusje en ik gingen bij mijn vader wonen, maar ook hier ging het niet. Mijn vader verzoop letterlijk in de zorgen, maar wij als kinderen wisten dat niet. Mijn zusje en ik moesten weer verhuizen, maar bleven niet bij elkaar. We werden uit elkaar gehaald en kwamen allebei in een ander opvanggezin terecht. We vonden het vreselijk om van elkaar gescheiden te zijn, we begrepen er helemaal niets van. Het enige restje zekerheid dat we nog hadden omdat we samen

waren, viel ook weg. Hadden we iets verkeerd gedaan?"

Wees

"Als kind weet je alleen dat je weg moet bij je moeder en later ook niet meer bij je vader mag wonen. Het is een heel verwarrende situatie. Eerst vond

geweten waar hij was, zelfs niet of hij nog wel in leven was. Mijn zusje en ik stonden inmiddels onder toezicht van jeugdzorg. Toen ik twaalf was werd ik officieel wees, mijn ouders waren uit de ouderlijke macht ontzet. Ik was alleen en had geen familie meer om me

'Ja, ik ben beschadigd, maar niet onherstelbaar. Ik heb mijn geluk gevonden'

ik het vreselijk dat jeugdzorg zich met ons ging bemoeien, maar achteraf weet ik dat het de enige juiste keus was. Er moest letterlijk afstand komen tussen ons en onze ouders, al was de reden dat het misging bij mijn vader een totaal andere dan de situatie bij mijn moeder. Bij mijn moeder werden wij als kinderen als het probleem gezien, bij mijn vader speelden tal van problemen van buitenaf een rol. Mijn vader kon het financieel niet meer bolwerken. Hij voelde zich verantwoordelijk voor ons, maar kon ons niet de zekerheid en verzorging bieden die we nodig hadden en zag maar één optie: weggaan. Het bracht hem ertoe naar het buitenland te gaan, nadat hij eerst jeugdzorg had ingelicht. Mijn vader verdween een hele tijd uit ons leven en dook pas jaren later weer op. Al die tijd hebben wij, maar ook zijn ouders, mijn opa en oma, niet

heen. Het contact met mijn zusje werd later gelukkig hersteld, dankzij onze opa en oma van vaderskant. Deze laatsten zijn zich altijd voor ons blijven inzetten."

Open armen

"Het pleeggezin waar ik in terecht kwam was een warm bad. Mijn pleegouders zagen en hoorden me. Er werd naar me geluisterd en ik werd serieus genomen. Mijn pleegouders hebben me liefdevol in hun gezin opgenomen, net zoals de eigen kinderen van mijn pleegouders dat deden. Ook zij accepteerden mij als pleegzus in hun midden en ik heb echt een voorbeeld aan hen gehad. Ik leerde hoe en wanneer je je huiswerk doet en hoe ik me mooi kon kleden. Ook deden we gezellig samen een spelletje als we op zondagochtend uit de kerk

kwamen. Voor het eerst woonde ik in een rustige, veilige omgeving waar mensen aardig waren voor elkaar, waar rekening met elkaar gehouden werd en waar het echt gezellig was. Er waren behalve de vier eigen kinderen, nog vier pleegkinderen in het gezin en we deelden onze ervaringen onderling. Er was herkenning, ik was niet de enige, bij deze andere kinderen ging het ook niet thuis. Wat ik ook heel knap van mijn pleegouders vond, was dat ze zich nooit negatief hebben uitgelaten over mijn ouders. Ze hebben het altijd belangrijk gevonden dat ik contact met hen kon zoeken als ik dat wilde. Van mijn 12e tot mijn 18e woonde ik bij mijn pleeggezin en alle belangrijke dingen in mijn puberteit heb ik bij hen doorgemaakt en beleefd. Ik ben volwassen geworden bij mijn pleeggezin, letterlijk én figuurlijk, maar ik kon hier ook eindelijk kind zijn. Ik heb mijn kindertijd dubbel en dwars ingehaald en ik werd geaccepteerd zoals ik was. Altijd heb ik gedacht dat het mijn fout was dat ik weg moest bij mijn ouders, dat ik onhandelbaar was, een naar en moeilijk kind, maar pas bij mijn pleeggezin ervoer ik dat ik goed was zoals ik was."

Kwetsbaar

"Met mijn moeder heb ik geen contact meer. Ze heeft na ons nog meer kinderen gekregen met andere partners. In totaal heeft ze zeven kinderen, vijf zijn uit huis geplaatst, twee wonen nog bij haar. Ik houd mijn hart vast voor hen. Met

mijn vader heb ik wel weer contact. Toen ik negentien jaar was kreeg ik via via zijn telefoonnummer in handen. Hij bleek terug in Nederland te zijn. Na lang twifelen heb ik hem gebeld. Het was vreselijk moeilijk, maar het ging toch om mijn vader, ik wilde zijn stem horen en ook waarom hij ons destijds achter had gelaten en weg was gegaan. We hebben gepraat. Er is nog veel on gezegd en er zijn nog veel gesprekken nodig, maar we hebben weer contact, al is het kwetsbaar. Mijn vader heeft me verteld dat hij zich enorm schaamde voor zijn beslissing van toen en er nog steeds last van heeft. Toch ben ik erg goed terechtgekomen na zijn vertrek, mijn verblijf bij mijn pleeggezin heeft ervoor gezorgd dat ik nu zo sterk en volwassen in het leven sta. Mede dankzij mijn pleegouders ben ik de vrouw geworden die ik nu ben. Iemand die evenwichtig in het leven staat. Ja, ik ben beschadigd, maar niet onherstelbaar. Ik heb mijn geluk gevonden. Ik ben getrouwd en heb twee prachtige kinderen. Kinderen die ik alles wil geven wat ik

zelf nooit gehad heb. Mijn kinderen zullen nooit naar bed gaan zonder eten en zullen nooit gaan slapen zonder knuffel. Ze weten dat we hen nooit alleen zullen laten en dat ze nooit tevergeefs zullen hoeven te wachten op een bericht als ze jarig zijn. Ik weet dat ik de juiste mensen heb getroffen toen ik ze nodig had. Helaas kan niet iedereen dat zeggen en dat vind ik heel erg, want ik gun het ook andere

Supergewone Mensen Gezocht

Zo heet de campagne van Pleegzorg Nederland. De campagne heeft als doel nieuwe pleegouders te werven, want de vraag naar opvangadressen groeit de laatste jaren sterk. In 2014 woonden 21.880 kinderen in Nederland voor korte of langere tijd bij pleegouders. In de afgelopen tien jaar is de vraag naar pleegzorg met bijna 70 procent gestegen. Die forse groei kan Pleegzorg Nederland niet met de huidige pleegouders opvangen. Met de wervingscampagne *Supergewone Mensen Gezocht*, hoopt Pleegzorg Nederland 3.500 nieuwe pleeggezinnen te werven. Deze zijn zeker nodig om de forse groei in vraag naar pleegzorg op te vangen. Volgens Pleegzorg denken veel mensen dat ze niet geschikt zijn als pleegouder, terwijl ze dat wel degelijk kunnen zijn. Pleegouders hoeven geen superhelden te zijn weet Pleegzorg; het zijn juist heel gewone mensen. Die door heel gewoon te doen, iets supers kunnen betekenen voor een pleegkind. *Kijk voor meer informatie op: www.supergewonemensengezocht.nl*

kinderen om met open armen te worden ontvangen, ook al zijn het niet de armen van je eigen ouders. Daarom zou ik iedereen die het kan en wil, vragen te overwegen pleegouder te worden. Je kunt het leven van een kind namelijk écht veranderen." ►

Tessa: 'Mijn verleden schrikt me niet af, ik wil graag moeder worden'

Mijn ouders scheidden toen ik dertien jaar was, mijn broertje was tien. Ik woonde na de scheiding nog een paar maanden bij mijn moeder en vertrok toen naar mijn vader. Mijn broer heeft iets langer bij mijn moeder gewoond, maar ook hij ging al jong uit huis. Mijn moeder had een ziekte en ze kon op dat moment niet goed voor ons zorgen. Van mijn 14e tot mijn 16e verbleef ik bij mijn vader, maar lekker ging het niet. Mijn vader verloor zijn baan en kreeg grote geldproblemen, hij kon de rekeningen niet meer betalen. Op een gegeven moment werden gas en licht afgesloten en daar zaten we dan, in een koud, donker huis zonder warm eten. Niet lang daarna werd het huis verkocht

mijn toenmalige vriendje en werd daar liefdevol ontvangen door de moeder van mijn vriend en haar gezin. Zij werd

Ik bleef dus bij mijn pleegouders wonen. Soms was het voor mij wel moeilijk om mijn positie binnen het gezin

'Bij mijn pleeggezin was het zoals het in een gezin moet zijn. Er was ruimte voor het kind, je mocht boos zijn of verdrietig, alle emoties waren goed'

later een goede vriendin en we hebben nog regelmatig contact. Ik mocht blijven en kreeg mijn eigen plek in het gezin. Vanaf dat moment heb ik bijna twee jaar geen contact gehad met mijn biologische ouders. Er waren geen officiële instanties bij betrokken, jeugdzorg werd niet ingeschakeld, ik trok gewoon bij hen in en bleef daar. Mijn ouders wisten wel waar ik was, maar ik heb al die tijd niets van hen gehoord. En toch hoopte ik altijd op een berichtje, bijvoorbeeld als ik jarig was. Stilletjes hoopte ik dat er toch een kaartje zou komen of een telefoontje, maar dat gebeurde nooit. Van mijn pleegouders kreeg ik wel cadeautjes. Dankzij hen was mijn verjaardag toch een fijne dag.

te bepalen, zeker toen de relatie tussen mij en mijn vriend uitging, maar dat heeft mijn verstandhouding met de familie die me opving gelukkig nooit veranderd. Zij zijn er altijd voor me geweest en dat zijn mijn pleegmoeder en haar dochter nog steeds. Ik heb ook nu nog contact met haar en ze is heel trots op mij en wat ik bereikt heb. Ik zeg haar dat zij daar een grote rol in heeft gespeeld, maar zelf wuift ze dat weg. In het begin kwam een hoop frustratie bij me boven. Ik kon heel boos en verdrietig zijn, maar ze lieten het toe en waren gewoon lief voor me. Op mijn achttiende zou ik opnieuw bij mijn vader gaan wonen, maar toen de papieren niet op tijd in orde kwamen, ging het niet door. Hij zei toen iets dat me verschrikkelijk veel pijn heeft gedaan: 'Ach, we dachten

allebei toch niet dat het zou lukken.' Die opmerking was een klap in mijn gezicht, want ik had juist wel gedacht dat het nu goed zou gaan. Maar hij wilde het niet eens proberen. Ik moest weer op zoek naar een ander onderkomen. Ik kon terecht bij een familielid, haar woonplaats was gunstig gelegen voor mijn studie en werk en we konden elkaar ook helpen. Ik had niet alle dagen school en was vaak vroeg thuis en kon daardoor op haar kleine kindje passen. Op mijn 21e ging ik voor het eerst alleen wonen en had ik mijn eigen plek. Dat was wel even wennen, maar het was ook heel goed voor mij."

Liefdevol

"Bij mijn pleeggezin was het zoals het in een gezin moet zijn. Er was ruimte voor het kind, je mocht boos zijn of verdrietig, alle emoties waren goed. Het was goed om mijn gevoelens te uiten en ik kon alles kwijt. Ze deden er alles aan om me welkom te laten voelen en dat lukte ook. Iedereen in het gezin werd hetzelfde behandeld en dat vond ik geweldig, ik heb nooit verschil gemerkt. De aandacht die ik kreeg was weldadig, dat was ik niet gewend. Pas jaren later heb ik weer contact gekregen met mijn vader en moeder, maar veel dingen zijn voorgoed kapot. Er is geen excuus voor de

omstandigheden waarin mijn broertje en ik moesten leven, het had anders gekund en gemoeten. Als kind voelde ik me vaak alleen. Ik zag vrienden die naar hun ouders gingen als ze verdrietig waren, maar zelf kon ik dat niet. Mijn pleegmoeder is mijn redding geweest. Dankzij haar ben ik de vrouw geworden die ik nu ben. Ik geloof niet dat ik mijn

is van het moederschap: onvoorwaardelijk voor je kind kiezen en ervoor zorgen dat hij of zij dat weet. Zelfs als mijn kind iets vreselijks zou doen, zou de liefde blijven. Dat is voor mij het belangrijkste van het ouderschap: de onvoorwaardelijke liefde voor een kind. Ik vond die liefde gelukkig, niet bij mijn eigen ouders, maar in de armen van mijn pleegmoeder. Mijn vriend en ik willen later ook pleegouders worden en een kind dat het nodig heeft een warm thuis bieden. Zelf heb ik rust en liefde gevonden en mijn spoken zijn bedwongen, al willen ze een enkele keer nog wel de kop opsteken. Soms ben ik bang en onzeker, maar die onzekerheid gaat gelukkig snel weer over. Ik ben zeker van mezelf en

mag er zijn. Jaren van ellende kunnen niet verdwijnen, maar de liefdevolle opvang bij een pleeggezin kan wel alles ten goede keren. Een kind even een pauze gunnen, iemand opvangen, uit de nare situatie halen en tot rust laten komen in een liefdevolle omgeving, het kan een kinderleven compleet veranderen." ■

Meepraten over dit onderwerp?

Hebben de verhalen van Manuela en Tessa je geraakt of wil je graag iets anders over het thema pleegzorg kwijt? Ga naar www.mijngeheim.nl en vertel.

Cijfers & trends

In 2016 hebben 21.685 jeugdigen voor korte of lange tijd gebruik gemaakt van pleegzorg. De instroom in pleegzorg was iets groter dan de uitstroom. Van de pleegkinderen vond 48% in 2016 onderdak bij bekenden: grootouders, tantes en ooms, onderwijzers of burens. Op 31 december 2016 wachtten 360 jongeren op pleegzorg. In totaal zetten 16.647 pleeggezinners zich in voor de opvang van 21.685 pleegkinderen. *Meer weten? Kijk op: www.pleegzorg.nl*

en wilde mijn vader naar een andere plek verhuizen. Ik was het er niet mee eens, ik wilde niet mee. We kregen ruzie en ik liep boos weg. Ik ging naar